

Af Henrik H. Brandt, direktør for Idrættens Analyseinstitut, Idan

Mens det trækker op til landsstævne i Haderslev, sætter dette lille 'ekstranummer' af nyhedsbrevet Overblik fokus på storstævner.

Ingen vil formentlig nogensinde begynde at sætte samfundsøkonomiske kalkuler ind som den overvejende drivkraft bag den folkelige idræts store manifestation. Ja, det er ikke engang nogen hemmelighed, at landsstævnernes driftsbudgetter i modsætning til de fleste olympiske organisationskomitéers driftsbudgetter heller ikke hænger sammen.

Alligevel rummer landsstævnerne mange værdier, som vi nødigt vil undvære, og som vi markerer i dette nummer med en anmeldelse af Henning Eichberg og Bo Vestergård Madsens landsstævnebog, Idræt som fest.

Hovedparten af dette nummer handler dog om idrættens mest pompøse fest, nemlig de olympiske lege. Den norske økonom og ekspert i megaevents, Harry Arne Solberg, har for Idan evalueret den rapport om potentialer og barrierer for OL i Danmark, som Rambøll Management udførte for Kulturministeriet i 2005-2006.

Hele Harry Arne Solbergs højst interessante artikel med flere konkrete kritikpunkter mod Rambølls beregninger kan findes på idan.dk, hvor vi samtidig linker til selve Rambøll-rapporten og et par gode kronikker om danske OL-drømme i et lille olympisk sommertema. Rambøll Management
fortsættes...

Indhold:

- Rapport overdriver fordele ved OL
- Vi kan godt. Men gider vi?
- Idan udfører OL-projekt
- Anmeldelse: Fodbold
- Anmeldelse: Idrætsjuristen 2005
- Anmeldelse: Idræt som fest

Foto: Bo Tureby

Det er langt fra sikkert, at et dansk arrangeret OL vil være en god forretning i økonomisk forstand.

Rapport overdriver de økonomiske gevinster ved OL

Rambøll Managements OL-rapport for Kulturministeriet overvurderer de samfundsøkonomiske fordele ved et dansk OL, konkluderer den norske økonom Harry Arne Solberg i et notat til Idrættens Analyseinstitut.

Af Søren Bang, Idrættens Analyseinstitut

Et OL i København kan blive en enestående folkefest, som samler det meste af befolkningen. Men prisen på festen bliver sandsynligvis højere end den, Rambøll Management når frem til i sin OL-rapport.

Det vurderer den norske økonom Harry Arne Solberg i en kritisk evaluering af den OL-rapport, som Rambøll Management har udarbejdet for Kulturministeriet.

Rambøll-rapporten, der blev offentliggjort den 6. marts, forsøger at beregne de samfundsøkonomiske konsekvenser af et dansk afholdt OL gennem en såkaldt cost benefit-analyse. Konklusionen er, at et dansk afholdt OL vil være en god forretning for landet målt i kroner og øre.

Det er det resultat, som Harry Arne Solberg nu sætter spørgsmålstegn ved: "Rambøll-rapporten præsenterer et regnestykke, som fortæller, at et OL i København kan generere et samfundsøkonomisk overskud på 486 millioner kroner (ned-diskonteret til 2005-værdi) og 3,7 milliarder

der kroner i nominelle priser. Selv om det understreges, at beregningerne er behæftet med usikkerhed, er beløbet alligevel blevet refereret som en 'sandhed' og tillagt en vægt, som det ikke fortjener," skriver han i sin konklusion.

Optimistiske konsulentrapporter

Ifølge Harry Arne Solberg, der forsker i store sportsarrangementers økonomiske betydning ved Trondheim Økonomiske Høgskole, er rapporten generelt for ivrig med at værdisætte usikre fremtidsscenerier. Flere steder sker det samtidig ud fra meget optimistiske eller direkte kritisable forudsætninger.

Harry Arne Solberg sidestiller derfor Rambøll-rapporten med andre konsulentrapporter, der har tendens til at gøre store idrætsbegivenheder til en god forretning.

"Mens optimistiske forhåndsevalueringer argumenterer for, at arrangementerne vil blive meget lønsomme for værtsregionen, viser efterfølgende forskning, at de
fortsættes...

har for en god ordens skyld fået tilbud om at svare på kritikken i en senere udgave af Idans nyhedsbrev eller nyhedsmail.

Vi håber med andre ord, at der kommer fornyet liv i tanken og debat om fornuften i og visionerne for en dansk satsning på rollen som storarrangør, inden regeringen efter sommerferien lancerer sin handlingsplan for at tiltrække store internationale sportsbegivenheder til Danmark.

God fornøjelse med læsningen. Idan holder helt ferielukket i ugerne 27 og 28. Vi skal nok tænke en lille smule over dansk idræts fremtid, mens vi daser i solen.

>> NYT FRA IND- OG UDLAND

Team Danmark ansætter direktør

Team Danmarks bestyrelse har ansat Michael Andersen som eliteidrætsorganisationens nye direktør.

Michael Andersen er 48 år og kommer fra en stilling som direktør for Center for Videregående Sundhedsuddannelser i Nordjylland, men har derudover en bred idrætspolitisk erfaring. Bl.a. er han medlem af bestyrelsen i Anti Doping Danmark og bestyrelsesformand for Play the Game.

Dansk håndbold behøver reformer

Skal dansk tophåndbold undgå økonomisk doping og sportslig ubalance, er der behov for reformer. Sådan lyder anbefalingen i Idans store undersøgelse af dansk håndboldøkonomi (se henvisning til rapporten nedenfor).

Analyserne peger bl.a. på ændringer i det fremtidige mediebillede som en trussel, fordi klubberne lever af medieeksponerede sponsorer, og sportslig ubalance.

Håndboldens parter har siden rapporten blev offentliggjort lanceret en ny aftale med Tv 2 og Tv3, der sikrer en stigende eksponering og tilfører 50 mio. kr. i produktudviklingsmidler. Dette skal konsolidere og udvikle håndbold som tv-sport.

Aftalen griber dog ikke fat i problemet med ligaernes sportslige skævvridning.

Håndboldøkonomi.dk

- fra forsamlingshus til forretning

Idans undersøgelse af dansk elitehåndbolds økonomiske udvikling og professionalisering. Rapporten består af to bind. Bind 1 indeholder en sammenfatning af de vigtigste resultater og anbefalinger, mens bind 2 indeholder den fulde rapport.

Rasmus K. Storm og Ulrik Almlund, Idrættens Analyseinstitut, juni 2006

Download eller find link til rapporter og analyser i vidensbanken på www.idan.dk.

økonomiske gevinster gerne bliver lavere end forventet," skriver Solberg.

Overdreven turisteffekt

I sit 26 sider lange papir diskuterer Harry Arne Solberg en række forskningsresultater og de store metodemæssige udfordringer, der er forbundet ved at måle de økonomiske konsekvenser af store arrangementer og finde årsagssammenhænge.

Det gælder bl.a. turismeeffekten, der er et af de områder, hvor Solberg mener, at rapporten overvurderer de positive effekter. Han kalder det urealistisk, når rapporten forventer, at København vil opleve den samme stigning på 70 procent i turisttilstrømningen, som Barcelona oplevede i forlængelse af OL i 1992. Barcelona foretog således langt større investeringer end dem, som Rambøll-rapportens 'spareblus-OL' i København forudsætter.

Desuden er positive turismeeffekter ikke nogen selvfølge. Sydney oplevede en nedgang i antallet af turister i årene efter OL, som ifølge Solberg ikke kun kan tilskrives 11. september, SARS-epidemien og Bali-bomberne. Og i Norge havde store forhåndsforventninger til turisttilstrømningen den uheldige konsekvens, at hotelbranchen i Lillehammer-området endte med at få betydelig overkapacitet.

Samme tendens til at overvurdere de positive effekter finder man også, når man ser på de store arrangementers påståede pr-værdi for værtsbyen/værtslandet. Ofte vil interessen for arrangører af store sportsbegivenheder være relativt beskeden og falde hurtigere end forventet.

Endelig peger Solberg på en regneteknisk fejl, der betyder, at rapporten overvurderer den samfundsøkonomiske værdi af billetindtægterne.

Ingen dokumenteret sundhedseffekt

Men skarpest i sin kritik er Solberg, når det gælder rapportens forventning om, at et OL vil øge befolkningens idrætsdeltagelse og skabe en sundhedsgevinst svarende til 1,2 milliarder kroner i 2005-værdi.

Rambøll Management henviser til erfaringerne fra OL i Sydney, men ifølge Harry Arne Solberg afviser de australske forskere bag OL-evalueringerne netop, at man kan påvise en sammenhæng mellem OL i Sydney og en stigende idrætsaktivitet i landet. Solberg henviser bl.a. til en e-mail fra en af de australske forskere, der skriver:

"...konsulenterne tager fejl. Man kan ikke udlede nogen konklusioner fra data ud over den, at man ikke kan udlede af data, at OL skabte en øget deltagelse i den brede idræt..."

Harry Arne Solberg mener på den bag-

Harry Arne Solberg: OL's kvaliteter som folkefest kan begrunde en ansøgning.

grund, at det er useriøst at tillægge OL en sundhedsfremmende effekt på 1,2 milliarder kroner: "Dette har mere karakter af en 'tænk på et tal-tilnærmelse' end seriøs dokumentation," konkluderer han.

På udgiftssiden er han tilsvarende kritisk over for rapportens forventning om, at sikkerhedsudgifterne kan holdes nede på 500 millioner kroner. De hidtidige erfaringer peger ifølge Solberg på væsentligt højere udgifter, hvilket rapporten kunne have afspejlet gennem alternative scenarier.

Danmark har råd til OL

Harry Arne Solberg konkluderer ud fra sin kritiske gennemgang af Rambøll-rapporten, at et OL kan koste det danske samfund og skytteyderne mere, end rapporten giver indtryk af.

Men det betyder ikke nødvendigvis, at København skal afholde sig fra at søge. Danmark er et rigt land, og OL er en folkefest i gigantformat, hvilket har stor værdi i sig selv. Så stor, at han ud fra andre landes erfaringer forventer, at de fleste danskere i sidste ende vil mene, at satsningen var pengene værd.

Hent Solbergs papir på www.idan.dk, hvor vi har samlet andre artikler, som diskuterer en mulig dansk OL-ansøgning.

Harry Arne Solberg

Harry Arne Solberg er førsteamanuensis i samfundsøkonomi på Trondheim Økonomiske Høgskole i Norge.

Hans forskningsfelt berører bl.a. økonomiske virkninger knyttet til sport og sportsarrangementer samt sport og turisme.

Se udførligt cv på www.idan.dk.

Vi kan godt. Men gider vi?

Idan udfører OL-projekt

Idrættens Analyseinstitut udarbejder henover sommeren og efteråret et bidrag i for Lokale- og Anlægsfondens skrifterække med fokus på olympiske byggerier.

Projektet har arbejdstitlen 'Idrættens hvide elefanter – kan de undgås?' Som titlen antyder, handler det om at undersøge mulighederne for at finde fleksible anvendelsesmuligheder for de anlæg, som opføres til store idrætsarrangementer.

Over sommeren vil Idan sammenholde de intentioner, der gik forud for opførelsen af faciliteterne i OL-byerne Sydney og Athen samt en række større opvisningsfaciliteter i Danmark, med realiteterne efter nogle års erfaringer med de nye anlæg. Lever de store anlæg op til intentionerne, når den første begejstringsrus har lagt sig?

Projektet er bl.a. et forsøg på at kvalificere den debat, der også herhjemme foregår i mange byer, som ønsker at profilere sig ved hjælp af satsning på store idrætsanlæg og store sportsbegivenheder.

I projektet indgår en studierejse til Athen og Sydney, ligesom Idans projektansvarlige, Ulrik Almlund, netop har deltaget i forskningskonferencen 'The 2012 Games and the FIFA World Cup: The National and Regional Impacts of Major Sporting Events' på Birkbeck College, Clore Management Centre i London.

HeB

Kommuner svarer flittigt

Trods travlhed og 'panik før lukketid' i en lang række af landets kommuner oplever Idan og Center for Idræt, Sundhed og Civilsamfund (CISC) et meget positivt medspil fra landets kommuner på de spørgeskemaer om idrætspolitik, som CISC sendte ud til samtlige landets nuværende kommuner sidst i april.

I skrivende stund har pænt over halvdelen af kommunerne besvaret det udsendte skema, og CISC vil over sommeren tage kontakt til en række af de kommuner, som mangler at indsende skemaet. Idan og CISC håber, at så godt som alle landets kommuner deltager i undersøgelsen.

Undersøgelsen af den kommunale idrætspolitik vil give et unikt indblik i den idrætspolitiske praksis i danske kommuner. Spørgeskemaerne er udformet, så en eventuelt ændret idrætspolitiske praksis i de 98 nye kommuner vil kunne dokumenteres ved fremtidige undersøgelser.

CISC udfører for Idan et tre-årigt forskningsprojekt i kommunal idrætspolitik. Tidligere i år udgav Idan to statusrapporter om Dansk Idrætspolitik og Foreningslivet i Danmark som det første konkrete resultat af projektet.

HeB

Kommentar: Danmark kan faktisk godt magte at arrangere de olympiske lege. Den erkendelse truer med at udløse præstationsangst hos de kredse, der førte an i relanceringen af den olympiske drøm.

Athen havde en klar vision med OL. København får brug for det samme. Foto: Kostas Penlides.

Af Henrik H. Brandt,
direktør for Idrættens Analyseinstitut

Grækerne vidste nøjagtig, hvorfor de gerne ville arrangere OL i Athen i 2004.

Det var et spørgsmål om at bygge bro fra en storslået fortid som de antikke leges hjemsted til den nye tids unge stat, som gerne ville redefinere sin rolle og markere sig som fuldgældigt medlem af det moderne Europa.

Trods den hyppigt omtalte kæmperegning for legene og tusindvis af artikler om de interne græske bryderier med at få det enorme arrangement til at fungere viste det sig i nogle uforglemmelige sommeruger i det nypudsede Athen i 2004 til grækernes egen og tusindvis af gæsters store forbløffelse, at visionen holdt i mål.

Alt fungerede. Det var smukt, værdigt og fornøjeligt at være en del af den dyre fest. Også selv om mange økonomiske mellemregninger givet ikke gik op.

Man kan faktisk hverken fortænke danske politikere eller idrætsledere i at have tænkt tanken i den græske sommersonne, da når Grækenland kan, så kan vi da også!

En besnærende, men farlig tanke

Tanken er besnærende, men i en tid, da dansk idræt ser frem til regeringens varslede handlingsplan for at tiltrække store

idrætsbegivenheder til Danmark, er tanken også blevet en anelse 'farlig'. Hvor enhver olympisk fortæller i kongeriget indtil 2004 blev fejlet af bordet som latterlig fantast, har de efterfølgende seriøse prøvekørsler af den olympiske drøm vist overraskende resultater:

Da først dansk idræt tog sig sammen til at spille spillet, lykkedes det faktisk at hive værtskabet for den gigantiske IOC-kongres og session til landet i 2009, lige som den bevidst forsinkede rapport fra Rambøll Management om potentialer og barrierer for et dansk OL-bud i marts 2006 viste et overraskende plus i det samfundsøkonomiske olympiske regnskab.

Regeringen blev i nogen grad fanget på det forkerte ben af rapportens konklusioner. Økonomien herhjemme viser snarere tegn på overophedning end på afmatning, og den har ikke nødvendigvis godt af alt for koncentrerede doser olympisk dynamik og store anlægsarbejder.

At så Rambøll Managements positive samfundsøkonomiske regnskab for et OL i Danmark anfægtes af den norske økonom og ekspert i megaevents, Harry Arne Solberg (læs forsiden), på områder som folkesundhed, turisme og estimerede udgifter til sikkerhed, er en ganske anden sag. For som Harry Arne Solberg også

fortsættes...

Jorden er en fodbold

Fodbold er et af de første store globale kulturfænomener i moderne tid. Med et imponerende blik for samfundsmæssige helheder og historiske sammenhænge sætter Jørn Hansens udgivelse 'Fodbold. En kort verdenshistorie' fodbolden i historisk og politisk perspektiv. Hvis man ønsker et dybere indblik i den runde læderkugles sejrsgang over kloden, kan bogen derfor varmt anbefales til de kølige sommeraftener.

Over otte kapitler gennemgås udviklingen, fra den moderne fodbold opfindes i Storbritannien i 1800-tallet, til sporten spredes til kontinentet og gennem årene får mere og mere kulturel betydning for til sidst at blive organiseret og professionaliseret i den udstrækning, vi kender i dag. Særligt kapitel 6 og 7 beskriver, hvorledes spillets sejrsgang kloden rundt blev forbundet med en enorm medieinteresse, der gav grobund for den stigende kommercialisering af sporten. Desuden lægges der vægt på den magtposition, det internationale fodboldforbund, FIFA, får i perioden. Ikke overraskende handler en senere del af udviklingen om amatørspørgsmålet, der i 1928 betød et midlertidigt brud mellem FIFA og den olympiske bevægelse.

Mest interessant er imidlertid Jørn Hansens evne til at vise, hvordan fodbolden gennem dens udviklingshistorie har indplaceret sig som en vægtig faktor i storpolitiske magtinteresser. Ofte som instrument. Eksempelvis for Mussolinis fascistiske styre i Italien i 1920'erne.

Bogen udfylder derfor et samfundsanalytisk formål, som ofte er underbelyst blandt forskere inden for idrætssektoren: Hvad er sammenhængen mellem sport og samfund, samfund og sport? Og på hvilken måde bruges sport til at fremme eller konstituere særlige politiske interesser?

Rasmus K. Storm

Fodbold. En kort verdenshistorie.

Jørn Hansen

Syddansk Universitetsforlag

206 sider, illustreret

Pris: 198 kroner

Skrap juridisk kost

Dansk idrætsjuridisk Forening (idrætsjura.dk) serverer skrap idrætsjuridisk kost i den netop udkomne Idrætsjuristen 2005. Det kompakte hæfte sætter fokus på doping i en enkelt artikel og på seksuelle krænkelse af børn og unge i idrætten i fire andre bidrag. I begge tilfælde er idrættens praksis i den gode sags tjeneste vidtgående i forhold til det omgivende samfunds.

I sager om seksuelle krænkelse vil en dømt person ofte være udelukket fra at fungere i idrætten i lang tid efter udstået dom – måske på livstid – fordi de såkaldte

konkluderer, har Danmark råd til festen, hvis Danmark vil. Og de færreste fortryder festen bagefter.

Rambøll-rapporten fortjener ros for dens åbne præmisser for beregninger og forslag og for dens analyse af mulige strategier og visioner for et dansk bud på OL i 2020. Rapporten bør være pligtlæsning for alle idrætsledere af betydning og for enhver politiker, der nogensinde tager ordet 'oplevelsesøkonomi' i sin mund.

Købmandsfornuft skygger for visioner

Men samtidig lægger Rambøll-rapportens kommissorium og tilgang til OL-projektet et utilsigtet låg på den debat, den burde stimulere: Rapportens dominerende fokus på cost-benefit ved en OL-ansøgning skygger simpelthen for de overordnede visioner, der burde være den bærende kraft i en dansk satsning på store idrætsbegivenheder.

Rapporten prøver fortvivlet at få regnestykket til at gå op med luftige kalkuler for folkesundhed og turisme – og med så farveløse forslag for de olympiske faciliteter, at selv Aldis filosofi for butiksinretning virker ekstravagant. Derfor kommer rapportens mange spændende overvejelser om at udvikle strategier for turisme, folkesundhed, kompetenceudvikling i idrætten, faciliteter, innovation, frivillighed osv. med OL-projektet som katalysator slet ikke til deres ret.

Hvorfor i alverden skulle IOC's medlemmer på 'dommens' dag - trods alle erklærede intentioner om at slanke legene - stemme på et rigt land, som vil spare sig ud af opgaven, når 25 andre byer sandsynligvis vil stå i kø for at afvikle glamourøse og spektakulære lege uanset regningen?

Slip nu kreativiteten fri, når regeringens handlingsplan for store idrætsbegivenheder kommer på gaden efter sommerferien:

For at begynde med det mest indlysende: Lad os få en vision for fremtidens ultimative olympiske stadion med masser af idrætsliv, teknologi og private kroner i tribunebygningerne efter OL. Dette

Læs mere på Idan.dk

Artiklerne i Overblik suppleres på idan.dk med et olympisk tema med link til Rambøll-rapporten og hele Harry Arne Solbergs kritiske evaluering.

Desuden er der link til andre kronikker, artikler og internationale links om emnet samt til Team Danmarks notat om nationale idrætsanlæg i Danmark.

Foto: Bo Tureby

Et dansk OL kan vise alternativer til den mere og mere ensidige fokus på fodbold, håndbold og den sundhedsorienterede breddeidræt.

er ikke en opfordring til ødselhed, men Parken-monstret vil være mere velegnet til seniorboliger end til moderne topidræt i 2020. Parken benyttes selvfølgelig til EM i fodbold og andre megaevents op til og med OL, men udfases derefter til fordel for et smukt, gennemtænkt og moderne olympisk stadion, der i modsætning til de fleste olympiske stadions i verden måske oven i købet tjener penge akkurat som de bedste moderne fodboldarenaer...

Alternativ til indsnævret idrætssyn

En ægte olympisk vision handler med andre ord ikke kun om at bevise, at Danmark godt kan. Den handler dels om en fornyet idrætslig ambition som alternativ til den aktuelle udvikling mod en rent fodbold/håndbold-domineret eliteidræt og en rent sundhedsorienteret breddeidræt, dels om at mobilisere alle gode hjerner fra design, arkitektur, teknologi, medier, idræt, politik, marketing, kunst, forskning osv. til at tænke så tilpas store tanker, at vi gider bruge de næste mange år af vores liv på at forfølge den olympiske drøm.

Sandsynligvis får Danmark ikke OL alligevel. Lad os bare erkende det.

Alligevel fanger bordet for de olympiske drømmere fra politik og idrætstop. Rambøll-rapportens forslag om at bruge OL-drømmen som katalysator for kreative tanker og strategiske overvejelser er værd at forfølge. Og i modsætning til legene vil øvelsen i sig selv næppe munde ud i et sandsynligt samfundsmæssigt milliardunderskud.

børneattester registrerer domme i længere tid end almindelige straffeattester. Siden den 1. juli 2005 har det været lovpligtigt at indhente børneattester for alle ansatte og frivillige, der beskæftiger sig med børn under 15 år. Idrætsjuristen 2005 vil klart være en god støtte for foreninger, som får problemet ind på livet, i form af konkrete sager eller en 'positiv' børneattest.

Børneattester er ingen garanti mod krænkelse. I det mest interessante indlæg gennemgår ph.d. adjunkt Jan Toftegaard Nielsen fra Syddansk Universitet blandt andet 156 idrætsrelaterede sager begået af 40 krænkere i årene 1980-2002. På baggrund af sin forskning kritiserer han især børneattesterne for kun at medtage domme for overgreb på under 15-årige og ikke på 15-18-årige.

Med hensyn til doping adskiller idrætten sig ved såkaldt objektiv skyld, idet den dopingmistænkte idrætsudøver selv skal bevise, at han uforskyldt har fået et forbudt stof i kroppen, hvor man i almindelig strafferet ville spørge, hvordan stoffet var kommet ind i kroppen. Den norske idrætsjurist Gunnar-Martin Kjenner mener på den baggrund, at idrætten er gået vidt i sin kamp mod doping ved at være villig til at ofre centrale strafferetsprincipper.

Henrik H. Brandt

Idrætsjuristen 2005

Jens Ewald (red.)

Jurist- og Økonomiforbundets Forlag

95 sider

Pris: kr. 125,00.

Hent tidligere årgange i Idans Vidensbank.

Udgivet af Idan,
Idrættens Analyseinstitut

Nummer 6 - 22. juni 2006

Kanonbådsvej 12A
1437 København K
Telefon: 3266 1030
Fax: 3266 1039
E-mail: idan@idan.dk

Hjemmeside: www.idan.dk

Redaktion:
Søren Bang
Journalist
soeren.bang@idan.dk

Henrik Brandt (ansv.)
Direktør
henrik.brandt@idan.dk

Redaktionen er afsluttet den
21. juni 2006.

Når den folkelige idræt fester

Anmeldelse: Henning Eichberg og Bo Vestergård Madsen har med fin timing skrevet en krævende, men interessant bog om DGI's landsstævner.

'Idræt som fest' er en nuanceret og sammensat historisk fortælling og analyse af DGI og landsstævnets udvikling. Bogen gennemgår udviklingen fra skyttefestivalernes opblomstring i slutningen af 1800-tallet og den folkelige gymnastiks dominans som stævnernes centrale omdrejningspunkt. Med udgangspunkt i denne kulturanalyse kaster de to forfattere sig ud i en lang række teoretiske og empiriske studier af landsstævnets mangesidige aspekter.

Selvom bogens empiriske omdrejningspunkt er landsstævnet på Bornholm 2002, sender især Henning Eichbergs fine fornemmelser for flygtige tankestrømme læseren på mange morsomme omveje. Bogen spænder således over et endog meget omfangsrigt emnespektrum.

Kritisk replik til DGI's rolle

Bo Vestergård Madsens historiske, inspirerende kapitel om landsstævnets rødder er interessant læsning, som både giver en god fortolkningsramme og et godt indblik i den særlige kulturelle bevægelse, som nutidens DGI er udsprunget af. Bogen kan i dette perspektiv læses som en kritisk replik til DGI's historiske udvikling fra et folkeligt projekt med rødder i civilsamfundet til den strategisk tænkende organisation, som vi kender i dag.

Bogens styrke ligger i den flittigt indsamlede og velanvendte brug af kvalitativ empiri, som visse steder gør bogen til en levende og nærværende deltagerberetning, som overflødiggør forfatterens efterfølgende fortolkning. Til gengæld er forfat-

ternes relativt forskellige skrivestil årsag til en fragmenteret læseroplevelse, der kunne være undgået med en anden kapitelopbygning. Hvor Bo Vestergård Madsens skrivestil er god, solid og rutinepræget, bevæger Eichbergs analyser og udtryksmåder sig konstant i grænselandet mellem det smågale og det analytisk geniale. Med sine forviklede analyser, sit livlige sprog, sin enorme begejstring og sin hang til at gøre selv de mest banale hændelser og fænomener til centrum for kulturanalysens associationsstrømme, overraskes læseren på godt og ondt over emnevalget og udtryksformen.

En mere direkte kilde til irritation er forfatterens hyppige anvendelse og brug af ordet 'kultur', som direkte resulterer i begrebslig inflation. Begrebet mister gennem bogen sin indholdsmæssige betydning og værdi: Popkultur, forbrugskultur, folkekultur, lejrkultur, mellemrummets kultur, ja selv fænomener som en klapsalve udsættes for kulturbegrebet og forvandles derved til klappekultur. Man bliver som læser i tvivl om, hvorvidt 'kultur' blot anvendes som et akademisk plusord for hverdagens fænomener.

Elitær bog om den folkelige idræt

Som konsekvens af det metodiske udgangspunkt i kulturanalysen bliver bogen desværre ikke til et værk, som appellerer bredt til de mange landsstævnedeltagere, der til sommer tager til Haderslev for at opleve den folkelige idræts Mekka. Dertil er bogen paradoksalt nok alt for elitær, selvom den omhandler et væsentligt stykke civilsamfund og folkekultur.

Til den resterende gruppe af potentielle læsere af idrætsstuderende med humanistiske tilbøjeligheder er der imidlertid tale om en krævende, men interessant bog. Den ville dog have vundet meget ved en strammere redigering og en mere pædagogisk metode, der kunne give retningsfornemmelse og fastholde læserens interesse midt i kulturanalysens tankestrømme.

Kasper Lund Kirkegaard

Idræt som fest - bogen om landsstævnet
Henning Eichberg, Bo Vestergård Madsen
Forlaget Klim
269 sider, illustreret, pris: 299 kroner